

ומתמן נפקי לקיימא כלא.

ועל דא יתיר יו"ד, בגין דלא פסיק יו"ד, מאתר
 דא לעלמין. ובגין דא כתיב, היושבי בשמים,
 אחד לעילא, ברזא דחכמתא עלאה, ואחיד לתתא,
 דיתיב על פרסיא דאבהן, יתיב על פרסיא דאקרי
 שמים, ובגין כך היושבי בשמים פתיב.

ומהכא, כד ברכאן נגדי מעילא מעומקא דא,
 כלהו נטיל לון האי אתר דאקרי שמים,
 ומהאי נגדי לתתא, עד דמטו לצדיקייא קיימא
 דעלמא, ומהכא מתברכין כל אינון חיילין, וכל אינון
 משריין לזנייהו, והא אוקמוה.

תא חזי, בשבעין ותריין נהורין, אסתלק עטרא דכל
 משריין, עגולא דעלמא, בשבעין דוכתי, חד
 עגולא לכלהו בגו ההוא עגולא נקודה חדא דקיימא

לשון הקודש

ומכאן, בשפרכות שופעות מלמעלה
 מהעמק הזה, את כלן נטיל המקום הזה
 שנקרא שמים, ומזה שופעים למטה, עד
 שמגיעים לצדיק עמוד העולם, ומכאן
 מתברכים כל אותם החילות וכל אותם
 המחנות למיניהם, והרי פרושה.

בא ראה, בשבעים ושנים מאורות עולה
 עטרת כל המחנות, עגול העולם,

העליון שמשם שופעות כל הפרכות וכל
 החרות, ומשם יוצאים לקים את הכל.

ועל זה יתר יו"ד, משום שיו"ד לא פוסק
 ממקום הזה לעולמים, ולכן פתוב הישבי
 בשמים, אחוהו למעלה כסוד החכמה
 העליונה, ואחוזו למטה שיושב על פסא
 האבות, יושב על הפסא שנקרא שמים,
 ולכן פתוב הישבי בשמים.

בְּאִמְצָעֵי תָא, מִתְּהֵי נְקוּדָה, אֶתְנִינָת כָּל תְּהוּא עֵגוּלָא,
 בֵּית קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, אִיהוּ אֶתְר (דף רכט ע"ב) לְתֵהוּא רוּחָא
 דְּכָל רוּחִין (ס"א הָבֵא רִיזָא דְכָל רִיזִין) אֶתְטַמַּר בְּגִיּוּיָהּ. תְּהֵי
 טְמִירוּ אִיהוּ בְּגוּ חִילָהָא, טְמִירָא אִיהוּ בְּגוּ לְגוּ, כִּד
 סְלִקָא דָא, כִּלְאָא סְלִקוּן אֶבְתְּרָהּ. חָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (שיר השירים א) מְשִׁכְנִי אֶחְרִיךְ נְרוּצָה.

רְבִי חֲזַקְיָה וְרְבִי יוֹסִי וְרְבִי יְהוּדָה הָווּ אֶזְלִי
 בְּאוּרְחָא, אָמַר רְבִי יוֹסִי, כָּל חַד וְחַד מֵינָן
 לֵימָא מְלִי דְאוּרְיִיתָא. פְּתַח רְבִי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים
 עט) אֵל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים מִיָּהָר יִקְדְּמוּנוּ וְגו'.

תָּא חֲזִי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרַחֲמֵי תָא דִישְׂרָאֵל,
 רַחֲמִים לֹוּן, הָאִינוּן עַדְבִּיָּה וְאַחֲסַנְתִּיָּה, לָא מְסַתְּבַל
 אֶתְרָא בְּדִינֵיהוּ, כִּד אִיהוּ בְּלַחֲדִיָּה.

לשון הקודש

רְבִי חֲזַקְיָה וְרְבִי יוֹסִי וְרְבִי יְהוּדָה הָווּ
 הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רְבִי יוֹסִי, כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד מֵאַתְנָנוּ יֹאמַר דְּבָרֵי תוֹרָה. פְּתַח
 רְבִי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים עט) אֵל תִּזְכָּר לָנוּ
 עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים מִיָּהָר יִקְדְּמוּנוּ וְגו'. כִּי
 רָאָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּאַהֲבַת
 יִשְׂרָאֵל אוֹהֵב אוֹתָם, שְׂדָם גּוֹרְלוּ
 וִירְשָׁתוּ, לָא מְסַתְּבַל אַחַר בְּדִינָם, פְּרַט
 לוֹ לְבַדּוֹ.

בְּשַׁבְעִים מְקוֹמוֹת, עֵגוּל אֶחָד לְכָלֵם.
 בְּתוֹךְ אוֹתוֹ עֵגוּל נְקֻדָּה אַחַת שְׁעוּמְדַת
 בְּאִמְצָעֵי. מִנְקֻדָּה זוֹ גִזוּן כָּל אוֹתוֹ עֵגוּל,
 בֵּית קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, הוּא מְקוֹם לְאוֹתָהּ
 רוּחַ כָּל הָרוּחוֹת, וְכִמוֹ סוּד שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת
 נִסְתַּר בְּתוֹכּוֹ. סֵתֵר זֶה הוּא בְּתוֹךְ
 חִילוֹתֶיהָ, טְמִיר הוּא לְפָנֶי וּלְפָנִים.
 כְּשֶׁעוֹלָה זוֹ, עוֹלִים כָּלֵם אֶתְרִיָּה. זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (שיר א) מְשִׁכְנִי אֶחְרִיךְ נְרוּצָה.

וּבִיּוֹן דְּאִיתוּ מִסְתַּכַּל בְּדִינֵיהוּ, אֶתְמָלִי עַלְיֵיהוּ
 רַחֲמִין, בְּגִין דְּאִיתוּ כְּאֵב דְּרַחִים עַל בְּנִים,
 כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (תהלים קג) כְּרַחֵם אָב עַל בְּנִים רַחֵם ה'
 וְגו'. וּבִיּוֹן דְּאֶשְׁתַּכַּח לֹזֵן חוּבִין, מֵעֵבֶר לֹזֵן רֵאשׁוֹן
 רֵאשׁוֹן, עַד דְּאֶעְבֵּר לֹזֵן לְכַלְהוּ מִקַּמִּיה. וּבִיּוֹן דְּאֶעְבֵּר
 לֹזֵן מִקַּמִּיה, לָא אֶשְׁתַּאֲרַע עַלְיֵיהוּ חוּבִין לְמִיחָב שְׁלִטְנוּ
 לְסִטְרָא אַחְרָא דְּדִינָא עַלְיֵיהוּ.

אֶתִּי לְמִיחָב קַמִּיה בְּדַבְּרֵי מִיתָא, אִינוּן חוּבִין
 קְדָמָי דְּאֶעְבֵּר מִקַּמִּיה חָשִׁיב עַלְיֵיהוּ, וְעַל דָּא
 כְּתִיב אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים מִהֵרָ יִקְדָּמוֹנוּ
 רַחֲמִיךָ וְגו'. דְּאִי רַחֲמִיךָ לֹא יִקְדָּמוּ עַלְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל,
 לָא יִכְלִין לְקַיֵּימָא בְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּכַמָּה אִינוּן מְאָרִי
 דְּדִינָא קִשְׂיָא, מְאָרִי תְרִיסִין, וְכַמָּה דְּלְטוּרִין דְּקַיֵּימִי
 עַלְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל לְעֵילָא, וְאַלְמָלָא דְּאֶקְדָּים קְדָשָׁא

לשון הקודש

כָּא לְחַטָּא לְפָנֵינוּ בְּבִתְחִלָּה - אוֹתָם
 חַטָּאִים רֵאשׁוֹנִים שְׁהָעֵבִיר מִלְּפָנֵינוּ, חָשִׁב
 עֲלֵיהֶם, וְלָכֵן כְּתוּב אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת
 רֵאשׁוֹנִים מִהֵרָ יִקְדָּמוֹנוּ רַחֲמִיךָ וְגו'. שְׂאֵם
 רַחֲמִיךָ לֹא יִקְדָּמוּ עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא יִכְלִין
 לְעַמֵּד בְּעוֹלָם. מִשׁוּם שְׂכַמָּה הֵם בְּעַלִּי
 הַדִּין הַקָּשָׁה, בְּעַלִּי מְגַנִּים, וְכַמָּה
 מְלִשְׁיָנִים שְׁעוּמְדִים עֲלֵיהֶם שְׁלִישְׂרָאֵל
 לְמַעְלָה, וְאַלְמָלָא שְׁהָקְדָּים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

וּבִיּוֹן שְׁהוּא מִסְתַּכַּל בְּדִינָם, מִתְמַלָּא
 עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, מִשׁוּם שְׁהוּא כְּאֵב
 שְׁמַרְחֵם עַל הַבְּנִים, כְּמוּ שְׁנֵאמַר (שם קג)
 כְּרַחֵם אָב עַל בְּנִים רַחֵם ה' וְגו'. וּבִיּוֹן
 שְׁנַמְצָאִים לָהֶם חַטָּאִים, מֵעֵבִיר אוֹתָם
 רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, עַד שְׁמַעֲבִיר בְּלָם מִלְּפָנֵינוּ.
 וּבִיּוֹן שְׁהָעֵבִיר בְּלָם מִלְּפָנֵינוּ, לֹא נִשְׁאָרִים
 עֲלֵיהֶם חַטָּאִים לְתַת שְׁלִטוֹן לְצַד הָאֲחֵר
 שֶׁל דִּין עֲלֵיהֶם.

בְּרִיךְ הוּא רַחֲמִים עֲלֵיהֶוּ דְיִשְׂרָאֵל, עַד לָא יִשְׁגַּח
בְּדִינֵיהוֹן, לָא יִכְלִין לְקַיְימָא בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא, מִהַר
יִקְדַּמוּנוּ רַחֲמִיךָ כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד. דְּלוֹתָא דְעוֹבְדִין
טָבִין, דְּלוֹתָא דְעוֹבְדִין דְּכַשְׂרִין. (קַמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא).

תָּא חַזִּי, אֱלֹמָלְא יִסְגְּלוֹן יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִין דְּכַשְׂרִין קַמֵּי
קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא קַיְימִין עִמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת בְּעֵלְמָא, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן
גְּרַמִּין לְשָׂאָר עִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת
לְזַקְפָּא רִישֵׁיהֶוּ בְּעֵלְמָא. דְּאֱלֹמָלֵי יִשְׂרָאֵל לָא יְהוֹן
חֲטָאן קַמֵּי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂאָר עִמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֲתַכְפִּיין קַמֵּיהֶוּ.

וְתָא חַזִּי, אֱלֹמָלְא דְאֲמַשִּׁיכוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹבְדִין בִּישִׁין
לְסִטְרָא אַחְרָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, הָא אֲתַמְרָא,
דְּלָא שְׁלִטּוּ שְׂאָר עִמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת

לשון הקודש

ומזלות בעולם, אבל ישראל הם גורמים
לשאר עמים עובדי כוכבים ומזלות לזקוף
ראשיהם בעולם. שאלמלא ישראל לא
היו חוטאים לפני הקדוש ברוך הוא,
שאר עמים עובדי כוכבים ומזלות נכפים
לפניהם.

ובא ראה, אלמלא שהמשיכו ישראל
במעשים רעים לצד אחר בארץ

הוא רחמים על ישראל, עד שלא ישגיח
בדינם, לא יוכלו לעמד בעולם. ועל זה
מהר יקדמונו רחמיך כי דלוננו מאד,
דלות של מעשים טובים, דלות של
מעשים בשרים ולפני הקדוש ברוך הוא.

בא תראה, אלמלא יסגלו ישראל
מעשים בשרים לפני הקדוש ברוך הוא,
לא היו עומדים עמים עובדי כוכבים

בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, וְלֹא אֲתַגְלוּ מִעַל אֲרַעָא. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד. דְּלִית לָן עֹבְדִין דְּכִשְׁרוֹן בְּדָקָא
 חַוִּי. וּבְגִין כֶּךָ כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד מִהַר יְקַדְמוֹנוּ רַחֲמִיךָ.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (תהלים ב) עֲבְדוּ אֶת ה' בִּירְאָה
 וְגִילוּ בְּרַעְדָּה, וּכְתִיב, (תהלים ק) עֲבְדוּ אֶת ה'
 בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לְפָנָיו בְּרִנָּה. תָּא חַוִּי, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאֲתִי
 לְמַפְלַח לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּצַפְרָא וּבְפִנְיָא בְּעֵי
 לְמַפְלַח לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּצַפְרָא בַּד סָלִיק נְהוּרָא, וְאֲתַעְרוּתָא דְסִטְר יְמִינָא
 אֲתַעַר בְּעֵלְמָא, בְּדִין בְּעֵי בַר נֶשׁ
 לְאֲתַקְשְׁרָא בִּימִינָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלְמַפְלַח
 קַמִּיה בְּפוֹלְחָנָא דְצִלוּתָא. בְּגִין דְצִלוּתָא אַחֲסִין תְּקַפָּא
 לְעֵילָא, וְאַמְשִׁיד בְּרַכָּאן מִעוּמְקָא עֲלָאָה לְכַלְהוּ
 עֲלָמִין, וּמִתַּמָּן אַמְשִׁיד בְּרַכָּאן לְתַתָּאי. וְאַשְׁתַּכְּחוּ

לשון הקודש

ראה, כל אדם שבא לעבד
 לקדוש-ברוך-הוא, בבקר ובערב צריך
 לעבד את הקדוש ברוך הוא.

בבקר, בשעולה האור, והתעוררות צד
 הימין מתעוררת בעולם, אז צריך אדם
 להתקשר בימין הקדוש ברוך הוא
 ולעבד לפניו בעבודת התפלה, משום
 שתפלה מחזקת תקופה למעלה, וממשיכה
 ברכות מהעמק העליון לכל העולמות,

הקדושה, הרי נתבאר, שלא ישלטו
 עמים עובדי כוכבים ומזלות בארץ
 הקדושה, ולא הגלו מעל הארץ, ועל זה
 כתוב כי דלונו מאד, שאין לנו מעשים
 בשרים בראוי, ולכן כי דלונו מאד מהר
 יקדמונו רחמיך.

רבי יוסי פתח ואמר, (שם ב) עבדו את ה'
 ביראה וגילו ברעדה, וכתוב (שם ק) עבדו
 את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. בא

עֲלֵאִין וְתַתְּאִין מִתְּבַרְכָּאן, בְּהֵהוּא פּוֹלְחָנָא דְעֲלוֹתָא.

פּוֹלְחָנָא דְעֲלוֹתָא, דְקָא בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַפְלַח קַמִּי
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשִׂמְחָה וּבְרִנָּה
לְאַכְלֵלָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בִּינֵיהוּ, וּלְבַתַּר לְיִיחֻדָּא
יְחֻדָּא בְּדָקָא חַיִּי. דְכַתִּיב, (תהלים ק) דַּעוּ כִּי ה' הוּא
אֱלֹהִים, דָּא רִזָּא דִּיחֻדָּא בְּרִזָּא דְפּוֹלְחָנָא.

וְעַם כָּל דָּא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַפְלַח קַמִּיהּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּחֻדָּה, וְלֹאֲחֻזָּא חֻדָּה בְּפּוֹלְחָנֵיהּ,
וְאֵלִין תְּרִין שִׂמְחָה וּרְנָנָה, לְקַבֵּל תְּרִין אֵלִין, תְּרִין
עֲלוֹתִין, תְּרִין קוּרְבָּנִין לְיוֹמָא לְקַבֵּל תְּרִין אֵלִין,
דְּאֵינֻן שִׂמְחָה וּרְנָנָה. שִׂמְחָה בְּצַפְרָא, וּרְנָנָה בְּרַמְשָׁא.
וְעַל דָּא, (במדבר כח) אֶת הַכֹּפֶשׁ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת
הַכֹּפֶשׁ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

לשון הקודש

וְעַם כָּל זֶה צָרִיךְ אָדָם לַעֲבֹד לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֻדָּה וּלְהִרְאוֹת
חֻדָּה בְּעֲבוּדָתוֹ, וּשְׂנֵי אֱלֹהִים – שִׂמְחָה
וּרְנָנָה – כְּנֶגֶד שְׁנֵי אֱלֹהִים. שְׁתֵּי תַפְלוֹת,
שְׁנֵי קְרַבְנוֹת לְיוֹם כְּנֶגֶד שְׁנֵי אֱלֹהִים, שְׁהִם
שִׂמְחָה וּרְנָנָה. שִׂמְחָה בַּבֶּקֶר, וּרְנָנָה
בְּלֵילָה. וְעַל זֶה (במדבר כח) אֶת הַכֹּפֶשׁ אֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת הַכֹּפֶשׁ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה
בֵּין הָעֲרֵבִים.

וּמִשָּׁם מִמְשִׁיךְ בְּרִכּוֹת לְמַטָּה לְתַתְּחוּנִים,
וְנִמְצְאוּ עֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחוּנִים מִתְּבַרְכִּים
בְּאוֹתָהּ עֲבוּדַת הַתַּפְּלָה.

עֲבוּדַת הַתַּפְּלָה, שְׁצָרִיךְ אָדָם לַעֲבֹד
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׂמְחָה וּבְרִנָּה
לְהַכְלִיל אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בִּינֵיהֶם,
וְאַחַר כֵּן לְיַחַד הַיְחֻד בְּרִאוּי, שְׁכַתוּב
דַּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים. זֶהוּ סוּד הַיְחֻד
בְּסוּד הָעֲבוּדָה.

וְעַל דָּא, צְלוֹתָא דְעַרְבִית רְשׁוּת אִיהִי, בְּגִין דְּהִיא
 שְׁעָתָא מְחַלְקַת טַרְפָּא לְכָל חֵילָהּ, וְלֹא שְׁעָתָא
 לְאַדְפָּרָא (נ"א לְאַתְבָּרָא) אֲלֵא לְמִיּהֵב מְזוּנָא. בִּימְכָא הִיא
 מִתְבָּרַכַת מִתְרִין סְטְרִין אֱלִין, בְּצַפְרָא וּבְרַמְשָׁא מִגּוֹ
 שְׂמִיחָה וּרְנָנָה, וּבְלִילְיָא פְּלִיג בְּרַכָּאן לְכֻלָּא כְּדָקָא חֲזִי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי לא) וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן
 טַרְף לְבֵיתָהּ וְגו'.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, (תהלים קמא) תִּכּוֹן תִּפְלְתִי
 קְטָרֶת לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת כְּפִי מִנְחַת עָרֵב. אֲמַאי
 מִנְחַת עָרֵב וְלֹא צְלוֹתָא (דף רל ע"א) דְּצַפְרָא, דְּלֹא כְּתִיב
 תִּכּוֹן תִּפְלְתִי בִּבְקָר. אֲלֵא הָכִי אֲתַמָּר, תִּכּוֹן תִּפְלְתִי
 קְטָרֶת לְפָנֶיךָ, קְטָרֶת לָא אֲתִיָּא אֲלֵא עַל חֲדוּהָ, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב. וְעַל דָּא
 כְּהֵנָּא כִּד אֲדַלִּיק בּוֹצִינִין, הָדָא מִקְרִיב קְטָרֶת, בְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (שמות ל) בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת וּקְטִירְנָהּ

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, (תהלים קמא) תִּכּוֹן תִּפְלְתִי
 תִּפְלְתִי קְטָרֶת לְפָנֶיךָ מִשָּׂאת כְּפִי מִנְחַת
 עָרֵב. לְמָה מִנְחַת עָרֵב וְלֹא תִפְלְתִי בִּבְקָר,
 שְׁלֵא כְּתוּב תִּכּוֹן תִּפְלְתִי בִּבְקָר? אֲלֵא
 כִּד גַּתְפָּא, תִּכּוֹן תִּפְלְתִי קְטָרֶת לְפָנֶיךָ.
 קְטָרֶת לָא בָּאָה אֲלֵא רַק עַל חֲדוּהָ, זְהוּ
 שְׂפָתוּב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב.
 וְלָכֵן הִכְהִין בְּשִׂמְדִּיק נְרוֹת, הִנֵּה מִקְרִיב

וְעַל זֶה תִּפְלְתִי עַרְבִית הִיא רְשׁוּת, מִשׁוּם
 שְׂאוֹתָהּ שְׁעָה מְחַלְקַת טַרְף לְכָל
 חֵילוֹתֶיהָ, וְלֹא שְׁעָה לְהַזְכִּיר וְלְהַתְבָּרֵךְ,
 אֲלֵא לְתַת מְזוּן. בַּיּוֹם הַזֶּה הוּא מִתְבָּרַכַת
 מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלְלוּ, בִּבְקָר וּבְלִילְיָה,
 מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה וּרְנָנָה, וּבְלִילְיָה מְחַלְקַת
 לְכָל פְּרָאוּי. זְהוּ שְׂפָתוּב (משלי לא) וַתִּקֶּם
 בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טַרְף לְבֵיתָהּ וְגו'.

וּבַהֲעֲלוֹת אֶהְרֹן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעַרְבִים יִקְטִירָנָה.
בַּצִּפּוֹרָא, עַל חֲדוּתָהּ, דְּשַׁעְתָּא גָרִים. בְּרַמְשָׁא, לְמַחְדֵי
סָטָר שְׂמַאלָא, וְהָכִי אֶתְחַזִּי. וְלַעֲלָם לָא אֲתִי אֲלָא
עַל חֲדוּתָהּ.

וְתָא חַזִּי קְטָרְת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִין, וְאַחִיד לְעֵילָא
וְתַתָּא, וְדָא אַעְבַר מוֹתָא וְקַטְרוֹנָא וְרוֹנְזָא,
דְּלָא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה בְּעֲלָמָא. כְּמָה דְכְּתִיב, (במדבר יז)
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיךָ
אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטָרְת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו'.
לְבָתָר דָּא כְּתִיב, וַיִּרְץ (אֶהְרֹן) וְגו', וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם,
וַיִּכְתִּיב, וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה.
בְּגִין דְּלָא יְכַלִּין כָּל סָטְרִין בִּישׁוּין וְכָל מְקַטְרִינִין
לְמִיקָם קַמֵּי קְטָרְת. וְעַל דָּא אִיהוּ רָזָא (ס"א חֲדוּתָה) דְכִלְא
וְקַשׁוּרָא דְכִלְא.

לשון הקודש

אֶהְרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיךָ אֵשׁ מֵעַל
הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטָרְת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה וְגו'.
אֲחֵר זֶה כְּתוּב וַיִּרְץ וְגו', וַיִּכְפֹּר עַל הָעַם,
וְכְתוּב וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמַּתִּים וּבֵין הַחַיִּים
וַתַּעֲצֹר הַמַּגִּפָּה. מִשׁוּם שְׁלֵא יְכַלִּים כָּל
הַצְּדִידִים הַרְעִים וְכָל הַמְקַטְרִינִים לַעֲמֹד
לְפָנֵי הַקְטָרְת, וְעַל זֶה הִיא סוּד וְחֲדוּתוֹ
הַכֵּל וְקַשׁוּר הַכֵּל.

קְטָרְת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל) בְּהִיטִיבוּ אֶת
הַנְּרוֹת יִקְטִירָנָה וּבַהֲעֲלוֹת אֶהְרֹן אֶת הַנְּרוֹת
בֵּין הָעַרְבִים יִקְטִירָנָה. בְּבִקְרַעַל חֲדוּתָהּ,
שֶׁהַשְּׁעָה גּוֹרֶמֶת בְּעַרְבֵי לְשִׁמְחַצַּד שְׂמַאל,
וְכִד רְאוּי, וְלַעֲלָם לָא כָּא אֲלָא עַל חֲדוּתָהּ.
וְכָא רְאוּ, קְטָרְת מְקַשֵּׁר קְשָׁרִים
וְאוֹחֲזוֹת לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְזֶה מַעֲבִיר מוֹת
וְקַטְרוֹנֵי וְרוֹנְזֵי, שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם,
כְּמוֹ שְׁכַתוּב (במדבר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל

וּבְשַׁעֲתָא דְּמִנְחָה, דְּדִינָא שְׂרִיָּא בְּעֵלְמָא, אֶתְפִּיזוּן
דְּדוֹד בְּהֵוֹא צְלוֹתָא, דְּכְתִיב, תִּפְכוּן
תְּפִלְתֵי קְטָרְת לְפָנֶיךָ וְגו'. וְהֵאֵי צְלוֹתָא דְּסָלִיק, יַעֲבֵר
 רוּגְזָא דְּדִינָא קְשִׁיָּא, דְּשְׁלִיט הַשְׁתָּא בְּהֵאֵי זְמָנָא,
 בְּהֵוֹא קְטָרְת, דְּדָחֵי וְאַעֲבֵר קַמִּיהָ כָּל רוּגְזָא, (דְּסָלִיק
 הַשְׁתָּא בְּהֵאֵי שַׁעֲתָא בְּהֵוֹא קְטָרְת דְּאַעֲבֵי כָּל רוּגְזָא) וְכָל קְטָרוּגְזָא דְּעֵלְמָא,
 (ס"א ל"ג הֵינֵנו דְּכְתִיב) (ס"א מֵאֵי טַעֲמָא בְּגִין דְּאִיִּהִי) מְנַחַת עָרְב, דְּדִינָא
תְּלִיָּא בְּעֵלְמָא.

תָּא חֲזִי, כִּד אֶתְחַרְב בִּי מִקְדָּשָׁא, בְּשַׁעֲתָא דְּאֶתְזַקְד,
זְמַן מְנַחַח חָזָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה ו) אוֹי לָנוּ
כִּי פָּנָה הַיּוֹם בִּי יִנְטוּ צְלִילֵי עָרְב. מָאן צְלִילֵי עָרְב.
אִינוּן מְקַטְרְגִין דְּעֵלְמָא, וְרוּגְזֵי דְּדִינִין, דְּזְמִינִין בְּהֵוֹא
שַׁעֲתָא. וְעַל דָּא תְּנִינָן, דְּבָעֵי בַר נָשׁ לְכוּנָא דְּעֵתִיָּה,
בְּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה. בְּכֻלְהוּ צְלוֹתָא בְּעֵי בַר נָשׁ לְכוּנָא

לשון הקודש

תלוי בעולם.
בא ראה, בשנחרב בית המקדש,
 בשעה שגשרף, היה זמן מנחה, ועל זה
 כתוב (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי
 ינטו צלילי ערב. מה זה צלילי ערב?
 אותם מקטרגים של העולם ורגזי
 הדינים שמופנים באותה השעה. ועל
 זה שנינו שצריך אדם לבון דעתו
 בתפלת המנחה. בכל התפלות צריך

ובשעת המנחה, כשהדין שרוי
 בעולם, התפון דוד באותה תפלה,
 שכתוב תפון תפילתי קטרת לפניך וכו'.
 ותפלה זו שעולה תעביר רגז דין הקשה
 ששולט בעת בזמן הזה באותה קטרת,
 שדוחה ומעבירה מלפניו כל רגז ושעולה
 בעת בשעה זו באותה קטרת שמעבירה כל רגז
 וכל קטרוג שבעולם, והינו מה שכתוב ומה
 הטעם? משום שהיא מנחת ערב, כשהדין

דַּעְתִּיהָ, וּבְהֵאֵי צְלוֹתָא יִתִּיר מְבַלְהוּ, בְּגִין דְּדִינָא
שְׂרִיא בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא זְמַן צְלוֹתָא דְּמִנְחָה, יִצְחָק
תַּקִּין לִיהָ, וְהָא אוּקְמוּהָ.

עַד דְּהוּוּ אֲזִילי, אֲעֵלוּ בְּחַד טוֹרָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
הָא טוֹרָא דְּחֵלָא, נִחָךְ וְלֹא נִתְעַבְבַּ חָכָא, בְּגִין
דְּטוֹרָא דְּחֵלָא הוּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָוּה חַד,
הָוּה אֲמִינָא חָכִי. דְּהָא תַּנִּינָן, דְּכִמָּאן דְּאֲזִיל יְחִידָאֵי
בְּאוֹרְחָא, אֶתְחַיֵּב בְּנַפְשִׁיהָ. אֲבָל תְּלַתָּא לָא. וְכָל חַד
וְחַד מִינָן, אֶתְחַזִּי דְּלֹא תַעֲרִי מִינָן שְׂכִינְתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא תַּנִּינָן דְּלֹא יִסְמוּךְ פֶּר נָשׁ עַל
נִפְּא. מְנַלְן, מִשְׁמוּאֵל. דְּכַתִּיב, (שמואל א טז) אִיךְ
אֵלֶךְ וְשָׁמַע שְׂאוּל וַחֲרָגְנִי, וְהָא אֶתְחַזִּי שְׁמוּאֵל יִתִּיר
מִינָן. אָמַר לִיהָ, אֲפִילוּ חָכִי, אִיהוּ הָוּה חַד, וְהִזִּיקָא
אֶשְׁתַּבַּח לְעֵינָא. אֲבָל אֲנִן תְּלַתָּא, וְהִזִּיקָא לָא אֶשְׁתַּבַּח

לשון הקודש

יְחִידֵי בְּדַרְךְ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, אֲבָל
שְׁלִשָּׁה לֹא, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִעֲמֻנּוּ,
נִרְאָה שְׁלֹא תּוּזוּ מִעֲמֻנּוּ הַשְּׂכִינָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינּוּ שְׁלֹא יִסְמוּךְ
אָדָם עַל גַּם, מִינָן לָנוּ? מִשְׁמוּאֵל,
שְׂכִינְתּוֹב אִיךְ אֵלֶךְ וְשָׁמַע שְׂאוּל וַחֲרָגְנִי,
וְהָרִי שְׁמוּאֵל רָאוּי יוֹתֵר מֵאֲתַנּוּ. אָמַר
לוֹ, אֲפִילוּ כֶּךָ, הוּא הִיָּה אֶחָד, וְהוּק
נִמְצָא לְעֵין, אֲבָל אֲנִי שְׁלִשָּׁה, וְהוּק לֹא

הָאָדָם לְכוּן דַּעְתּוֹ, וּבְתַפְלָה זִו יוֹתֵר
מְבַלְן, מִשּׁוּם שְׁהַדִּין שְׂרוּי בְּעוֹלָם, וְעַל
זֶה זְמַן תְּפִלַּת הַמִּנְחָה יִצְחָק תַּקִּין אוֹתָהּ,
וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים, עָלוּ בְּחַד אֶחָד. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, הָהָר הַזֶּה מִפְּחִיד, גַּלְדָּךְ וְלֹא
נִתְעַבְבַּ כְּאוֹן, מִשּׁוּם שְׁזָהוּ הַר מִפְּחִיד.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם הִיָּה אֶחָד – הִיָּתִי
אוֹמֵר כֶּךָ, שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ שְׁמִי שְׁהוֹלְךְ

לְעֵינָא. דְּאִי מְשׁוּם מְזִיקִין. הָא תַּנְיִנָן, דְּלִתְלָתָא לָא
 מְתַחְזִי וְלֹא מְזִקִי. וְאִי מְשׁוּם לְסַטִּים, לָא מְשַׁתְּכְּחִי
 הַבָּא, דְּהָא רַחֵיק מִיִּשְׁוּבָא הָאִי מוֹרָא, וּבְנֵי נָשָׂא לָא
 מְשַׁתְּכְּחִי הַבָּא. בְּרַם דְּחִילוֹ הוּא, דְּחִיּוּן בְּרָא
 דְּמְשַׁתְּכְּחִין הַבָּא.

פְּתַח וְאָמַר. הַמְּלֹאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, הָאִי
 קָרָא אִית לְאַסְתְּכֵלָא בֵּיתָא, (ס"א ל"ג דְּהָא כְּתִיב)
 הַגּוֹאֵל, אֲשֶׁר גָּאֵל מִיּוֹבְעֵי לֵיהּ, מָאִי הַגּוֹאֵל. בְּגִין דְּהוּא
 מְשַׁתְּכַח תְּדִיר לְגַבֵּי בְנֵי נָשָׂא, וְלֹא אֲעֵדִי מִכָּר נָשׁ
 וּבָאָה לְעֵלְמִין.

תָּא חַזִי, הַמְּלֹאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי דָא שְׂכִינְתָא, דְּאֲזִיל
 עֲמִיה דְּכָר נָשׁ תְּדִיר, וְלֹא אֲעֵדִי מִנִּיהּ, כִּד
 בְּרַם נָשׁ נְטִיר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. וְעַל דָּא יוֹדְהָר בְּרַם
 נָשׁ, דְּלֹא יִפּוּק יְחִידָאֵי בְּאוֹרְהָא. מָאִי יְחִידָאֵי,

לשון הקודש

בתובו הנגאל! אֲשֶׁר גָּאֵל צְרִידָא הִנֵּה
 לְכַתְּבוּ! מַה זֶה הַגּוֹאֵל? מְשׁוּם שְׁהוּא
 תְּמִיד נִמְצָא אֲעֵל בְּנֵי אָדָם, וְלֹא זֶה
 מְאָדָם צְדִיק לְעוֹלָמִים.

כֵּן רָאָה, הַמְּלֹאךְ הַגּוֹאֵל אֶתִי - זֶה
 הַשְּׂכִינָה שְׁהוֹלְכַת עִם בֶּן הָאָדָם תְּמִיד,
 וְלֹא זֶה מְסַנּוּ כְּשֶׁבֶן הָאָדָם שׁוֹמֵר
 מַצְוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל זֶה יוֹדְהָר בֶּן אָדָם
 שְׁלֵא יֵצֵא יְחִידֵי בְּדִרְךָ. מַה זֶה יְחִידֵי?

נִמְצָא לְעִין. שְׂאָם מְשׁוּם מְזִיקִים - הִרִי
 שְׂנִינָו שְׁלֵשְׁלֵשָׁה לֹא נִרְאִים וְלֹא
 מְזִיקִים, וְאִם מְשׁוּם לְסַטִּים - לֹא
 נִמְצָאִים כְּאֵן, שְׁהִרֵי הָהָר הִנֵּה רַחֹק
 מִיִּשְׁוּב, וּבְנֵי אָדָם לֹא נִמְצָאִים כְּאֵן,
 בְּרַם פְּתַח הוּא, שְׁחִיּוֹת הַשְּׂדֵה
 שְׁנִמְצָאוֹת כְּאֵן.

פְּתַח וְאָמַר, הַמְּלֹאךְ הַגּוֹאֵל אֶתִי מִכָּל
 רָע. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן בּוֹ, וְשִׁהִרֵי

דַּיְזַדְהַר בַּר נָשׁ לְמַטֵּר פְּקוּדֵי דְאֹרֵייתָא, בְּגִין דְּלֹא
תַעֲדֵי מֵינַה שְׂכִינְתָא, וַיַּצְטַרֵּךְ לְמִיזַל יְחִידָאֵי, בְּלֹא
זוּנָא דְשְׂכִינְתָא.

תָּא חַזֵּי, בַּד נְפִיק בַּר נָשׁ לְאֹרְחָא, יְסֻדְר
צְלוּתָא קַמֵּי מְאֲרִיָּה, בְּגִין לְאַמְשָׁבָא עֲלֵיהּ
שְׂכִינְתָא, וּלְבַתֵּר יַפּוּק לְאֹרְחָא, וַיִּשְׁבַּח זוּנָא
דְשְׂכִינְתָא, לְמַפְרָק לֵיהּ בְּאֹרְחָא, וּלְשׁוּבָא לֵיהּ
בְּכָל מַח דְּאַצְטַרִּיךְ.

מַח פְּתִיב בַּיַּעֲקֹב, (בראשית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי,
דָּא זוּנָא דְשְׂכִינְתָא. וּשְׁמַרְנֵי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה,
לְמַפְרָק לִי מִכְּלָא, וַיַּעֲקֹב יְחִידָאֵי הָוָה (דף 27 ע"ב) בְּתַחֲוָא
זְמַנָּא, וּשְׂכִינְתָא אָזְלַת קַמֵּיהּ. כָּל שְׁפָן חֲבַרְיָא דְאִית
בִּינֵיהוּ מְלִין דְּאֹרֵייתָא, עַל אַחַת פְּמָה וּבְפָמָה. (אמר
רבי יוסי, ודאי כך הוא, אדחכי מאיך שמשא לערבא.)

לשון הקודש

מַח פְּתִיב בַּיַּעֲקֹב? (בראשית כח) אִם יִהְיֶה
אֱלֹהִים עִמָּדִי, זֶה זוּנָא דְשְׂכִינְתָא. וּשְׁמַרְנֵי
בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, לְפָדוּת אוֹתֵי מִכְּלָא. וַיַּעֲקֹב
הָוָה יְחִידָאֵי בְּאוֹתוֹ זְמַן, וּשְׂכִינְתָא הוֹלְכַת
לְפָנָיו, כָּל שְׁפָן חֲבַרְיָא שְׂוִישׁ בִּינֵיהוּם
דְּבַרֵּי תוֹרָה עַל אַחַת פְּמָה וּבְפָמָה. וְאָמַר
רבי יוסי, ודאי כך הוא. בִּינְתִים חֲשָׁף הַשְּׁמַשׁ
לְהַעֲרִיב.]

שְׂוִיזְהַר בְּן אָדָם לְשֹׁמֵר מַצְוֹת הַתּוֹרָה
כְּדֵי שְׁלֹא תִזּוּן מִמֶּנּוּ שְׂכִינְתָא, וַיַּצְטַרֵּךְ
לְלַכֵּת יְחִידֵי בְּלֵי זוּנָא דְשְׂכִינְתָא.
בְּלֹא רְאֵה, בְּשִׁינְצָא בְּן אָדָם לְדֶרֶךְ,
יְסֻדְר תְּפִלָּה לְפָנָיו רַבּוּנּוּ כְּדֵי לְחַמְשִׁיד
עֲלָיו שְׂכִינְתָא, וְאַחַר כֵּךְ יֵצֵא לְדֶרֶךְ,
וַיִּמְצָא זוּנָא דְשְׂכִינְתָא לְגַאֲל אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ
וּלְהַצִּילוֹ בְּכָל מַח שְׂוִינְצַרֵּךְ.

אמר רבי יוסי, מאי נעביד, אי נתעבב הכא, הא
 יומא מאוך למיעל. אי נהך לעילא, טורא
 רב איהו, ודחילו דחיוון חקלא דחילנא. אמר רבי
 יהודה, תנוהנא עלך רבי יוסי. אמר ליה הא תנינן
 דלא יסמוך בר נש על ניסא, דקדשא בריך הוא לא
 ירחיש ניסא בכל שעתא. אמר ליה, הני מילי
 יחידאי, אבל אנתנא תלתא, ומלי אורייתא ביננא,
 ושכינתא עמנא, לא דחילנא.

עד דהוו אזלי, חמו לעילא בטורא, טנרא חד, וחד
 מערתא בגווה. אמר רבי יהודה, גיחך וניסק
 לתהוא טינרא, דאנא חמי חדא מערתא תמן. סליקו
 לתמן, וחמו תהיא מערתא. אמר רבי יוסי, דחילנא,
 דילמא תהיא מערתא אתר דלחיוון איהו, ולא יפגעו
 לון הכא.

לשון הקודש

והשכינה עמנו, לא נפחד.
 עד שהיו הולכים ראו למעלה ביה
 סלע אחד ומערה בתוכו. אמר רבי
 יהודה, גלך ונעלה לאותו הסלע, שאנו
 רואים מערה אחת שם. עלו לשם וראו
 אותה המערה. אמר רבי יוסי, פחדתי
 אזלי אותה מערה מקום של חיות היא
 ולא יפגעו בנו כאן.

אמר רבי יוסי, מה נעשה? אם נתעבב
 כאן, הרי היום נבגס להחשוק. אם גלך
 למעלה, הנה הוא גדול, ומפחד חיות
 השדה אנו פוחדים. אמר רבי יהודה,
 תמהני עליך רבי יוסי. אמר לו, הרי
 שנינו שלא יסמך בן אדם על הגם,
 שהקדוש ברוך הוא לא ירחיש לו גם
 בכל שעה. אמר לו, זה מדבר ביחיד,י,
 אבל אנתנו שלשה, ובינינו דברי תורה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָא תְּמִינָא דְרַבִּי יוֹסִי דְחִיל אִיהוּ, אִי תִימָא בְּגִין דְּאִיהוּ חֲטָאָה. דְּכָל מָאן דְּדְחִיל, חֲטָאָה אִיהוּ, דְּכַתִּיב, (ישעיה
א) פְּתָרוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים, הָא לָא אִיהוּ חֲטָאָה, (יהא)
וְכַתִּיב, (משלי כח) וְצַדִּיקִים כַּכֶּפֶר יִבְטָח. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגִין דְּנֻקָּא שְׂכִיחַ.

אָמַר לִיה, אִי נֻקָּא שְׂכִיחַ, הָכִי הוּא. אַבְל הָכָא לָא אֲשַׁתְּפַח נֻקָּא. וְלִבְתַּר דְּאַנְן נִיעוּל לְמַעְרְתָא, לָא לִיעוּל נֻקָּא לְצַעְרָא לָן. עָאֵלוּ לְמַעְרְתָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נְפִלוּג לִילִיא לְתַלַּת מְשַׁמְרוֹת דְּהָיוּ לִילִיא, כָּל חַד וְחַד מִנָּן, לִיקוּם עַל קִיּוּמֵיהּ, כְּהֵינִי תַלְתַּת סְטָרֵי לִילִיא וְלֹא גְדַמוּדִי.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחֵי, הָאִי תוֹשְׁבַחְתָּא, אַבְרָהָם אַבְיֵנוּ

לשון הקודש

כָּאן לֹא נִמְצְא נֻקָּא, וְאַחַר שְׂאֵנוּ נִכְּנָס לְמַעְרָה, לֹא יִכְנָס הַנֻּקָּא לְצַעַר אוֹתָנוּ. נִכְּנָסוּ לְמַעְרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִחְלַק אֶת הַלְיָלָה לְשִׁלֵּשׁ מְשַׁמְרוֹת, שְׁהוּא הַלְיָלָה. כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעֲמָנוּ יַעֲמֵד עַל עֲמָדוֹ בְּשִׁלְשַׁת הַצְּדָדִים הַלְלוּ שֵׁל הַלְיָלָה וְלֹא נִישָׁן.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים פט) מִשְׁכִּיל

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָרִי רְאִיתִי שְׂרַבִּי יוֹסִי פּוֹחַד. אִם תֵּאמַר מְשׁוּם שְׁהוּא חוּטָא, שְׂכָל מִי שְׂפּוֹחַד הוּא חוּטָא, שְׂכַתוּב (ישעיה א) פְּתָרוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים, הָרִי אִינּוּ חוּטָא, וְהָרִי וְכַתוּב (משלי כח) וְצַדִּיקִים כַּכֶּפֶר יִבְטָח. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מְשׁוּם שְׁהַנֻּקָּא מְצוּי.

אָמַר לוֹ, אִם הַנֻּקָּא מְצוּי – כִּךָּ הוּא, אַבְל

אמרה, בשעתא דאשתדל בפולחנא דקדשא בריך
 הוא, ועביר חסד עם בני עלמא, דישתמודעון כלא
 לקדשא בריך הוא, דקדשא בריך הוא שליט על
 ארעא ואקרי איתן, בגין דאתקוף בתקיפו ביה
 בקדשא בריך הוא.

חסדי ה' עולם אשירה, וכי מסטרא דחסידי
 אתיין לזמרא, אלא הכא אתכליל סטרא
 דשמאלא בימינא, ועל דא קדשא בריך הוא נסי
 לאברהם, ובחין ליה. והא אתמר דיצחק בר תלתין
 ושבע שנין הוה ביהווא זמנא. מאי נסה את אברהם,
 נסה את יצחק מיבעי ליה. אלא נסה את אברהם,
 דישתפח בדינא, ולאתכללא בדינא, דישתפח שלים
 בדקא יאות. ועל דא חסדי ה' עולם אשירה.

לשון הקודש

השמאל בימין, ולכן הקדוש ברוך הוא
 נסה את אברהם ובחן אותו. והרי
 נתבאר שיצחק בן שלשים ושבע שנים
 הוה באותו הזמן, מה זה נסה את
 אברהם? הנה צריך לכתב נסה את
 יצחק! אלא נסה את אברהם שימצא
 בדין ולהכליל בדין שימצא שלם בראוי,
 ועל זה חסדי ה' עולם אשירה.

לאיתן האזרחי. התשבחת הזו אברהם
 אמר אותה בפשה שעסק בעבודת
 הקדוש ברוך הוא, ועשה חסד עם בני
 העולם שיודעו כלם לקדוש-ברוך-הוא,
 שהקדוש ברוך הוא שולט על העולם,
 ונקרא איתן משום שהתחזק בתקף
 בקדוש-ברוך-הוא.

חסדי ה' לעולם אשירה, וכי מצד
 החסדים באים לומר? אלא כאן נכלל צד

דָּבַר אַחַר חֲסֵדֵי ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה, אֵינּוֹן חֲסָדִים
 דְּקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד עִם עֲלָמָא. (תהלים פט)
 לְדוֹר וָדוֹר אֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי, טִיבוּ וּקְשׁוּט דְּעֶבֶד
 עִם כָּלָא. לְדוֹר וָדוֹר אֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ, דָּא מְהִימְנוּתָא
 דְּקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאוֹדַע אַבְרָהָם בְּעֲלָמָא, וְאֲדַבֵּר
 לִיָּה בְּפוּמָא דְּכָל בְּרִיין. וְעַל דָּא אֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי.
 וְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹדַע לִיָּה לְאַבְרָהָם רָזָא
 דְּמְהִימְנוּתָא, וְכַד יַדַּע רָזָא דְּמְהִימְנוּתָא,
 יַדַּע דְּאִיְהוּ עֵיקְרָא וְקִיּוּמָא דְּעֲלָמָא, דְּבִגְנִינִיה אַתְּבַרֵּי
 עֲלָמָא, וְאַתְקַיֵּים. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (תהלים פט) כִּי
 אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. דְּכַד פְּרָא קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲלָמָא, חָמָא דְּלֹא יָכִיל לְמִיקָם, עַד דְּאוּשִׁיט
 יְמִינָא עֲלֵיהּ וְאַתְקַיֵּים, וְאִי לָאו דְּאוּשִׁיט יְמִינָא
 עֲלֵיהּ, לָא אַתְקַיֵּים, בְּגִין דְּעֲלָמָא דָּא בְּדִינָא אַתְּבַרֵּי,
 וְהָא אוֹקִימָנָא.

 לשון הקודש

סוד האמונה, וכשנדע סוד האמונה, ידע
 שהוא עקר וקיום העולם, שפגללו נברא
 העולם והתקיים. זהו שפתוב כי אמרתי
 עולם חסד יבנה וגו'. כשפרא הקדוש
 ברוך הוא את העולם, ראה שלא יכול
 לעמד, עד שהושיט ימין עליו והתקיים,
 ואם לא שהושיט ימין עליו, לא היה
 מתקיים, משום שהעולם הזה נברא

דבר אחר חסדי ה' עולם אשירה –
 אותם חסדים שהקדוש ברוך הוא עושה
 עם העולם. לדר ודר אודיע אמונתך בפי
 – טוב ואמת שעושה עם הכל. לדר ודר
 אודיע אמונתך – זו אמונת הקדוש ברוך
 הוא שהודיע אברהם בעולם והזכירו בפי
 כל הבריות, ועל זה אודיע אמונתך בפי.
 והקדוש ברוך הוא הודיע לאברהם